

รูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่
ภาคกลางตอนล่าง กลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
The Prevention of Migrant Labor Trafficking that Affects National Security
in the Lower Central Region, Samut Sakhon, Samut Songkhram,
Phetchaburi and Prachuap Khiri Khan provinces

ทองผาภูมิ วิธา*, สันฐาน ชยนนท์**, วิจิตรา ศรีสอน***
Thongphaphum Witha*, Santhan Chayanon**, Wichitra Srisorn***
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Suan Sunandha Rajabhat University

Received: February 28, 2023 Revised: February 21, 2024 Accepted: May 1, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติ (2) เพื่อศึกษาการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ และ (3) เพื่อสร้างรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 คน ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคเอกชน และนักการเมือง ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เกิดจากปัญหาของเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจในประเทศตกต่ำ และค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ประเทศไทยดีกว่า ปัญหาความยากจน ไม่มีเงินพอใช้จ่ายในครอบครัว อัตราการว่างงาน ปัญหาความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ลำบาก ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น และขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน ปัญหาทางการเมือง ความไม่สงบ การละเมิดสิทธิมนุษยชน การขาดเสรีภาพ ปัญหานโยบายของรัฐ ปัญหาทางการสังคมและวัฒนธรรม ไม่มีความปลอดภัยในที่อยู่และทรัพย์สิน ปัญหาทางกฎหมาย ความไม่สอดคล้องกันระหว่างกฎหมายของประเทศต้นทางกับกฎหมายของประเทศไทย

2. การค้าแรงงานข้ามชาติกระทบต่อความมั่นคงทางการเมือง ด้านความมั่นคงทางสังคม คือ ปัญหาทางสุขอนามัย ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม และปัญหายาเสพติด ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คือ ปัญหาการจ้างงานนอกระบบ และปัญหาแรงงานที่ไม่มีฝีมือ ด้านความมั่นคงทางการเมือง คือ ความขัดแย้งกันเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแรงงานข้ามชาติ และก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยของชนชาติต่าง ๆ

3. จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ค้นพบตัวแบบ BOS MODEL ประกอบด้วย (1) สมดุล (2) โอกาสและ (3) ความปลอดภัย ซึ่งตัวแบบนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางการบริหารงานในการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติ โดยสร้างความสมดุล สร้างโอกาส และสร้างความปลอดภัย

คำสำคัญ : การป้องกัน, การค้าแรงงาน, แรงงานข้ามชาติ, ความมั่นคง

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the problem of migrant labor trafficking that affects national security, (2) to study the prevention of migrant labor trafficking that affects national security, and (3) to create a model for preventing trafficking in migrant workers that affect national security. It is a qualitative research, by in-depth interview with 24 key informants consisting of government sectors, private sectors and politicians.

The research results found that:

1. Migrant labor trafficking problems that affect national security are caused by economic problems. The economic situation in the country is in decline, and compensation and welfare in Thailand is better. There are also problems of poverty, of not having enough money to spend in the family, of unemployment rate, of economic disadvantage, of having a difficult life, being unable to live an equal life with others and lack of access to basic services. These problems also are Included political problems, unrest, human rights violations lack of freedom, state policy issues social and cultural issues, no security in the address and property, legal problems inconsistencies between the laws of the country of origin and the laws of Thailand.

2. Migrant labor trafficking affects political stability. Social security is a health problem, environmental issues crime problem and drug problems. Economic stability is the problem of informal employment, and the problem of unskilled labor. Political stability is racial, religious and cultural conflicts. Living together as a group creates problems for the migrant labor community. and causes minority problems of different nationalities.

3. From this research, The BOS MODEL has been found, consisting of (1) balance, (2) opportunity and (3) safety, which can be used as an administrative approach to migrant trafficking prevention, by creating balance, creating opportunities and creating safety.

Key Word: Prevention, Labor Trafficking, Migrant Workers, Security

บทนำ

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 รวมทั้งคำนิยามที่ปรากฏในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่รัฐบาลได้ลงนามร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม (ฉัชชาภภัทร อมรกุลและปรีชญานันท์ นักพ็อน, 2563 : 17) ซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์ ถือเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมาก เพราะการดำเนินการนั้นทำเป็นขบวนการ มีเครือข่ายซับซ้อน ปกปิดยากต่อการตรวจสอบ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการบังคับใช้กฎหมาย หรือแม้กระทั่งบางกรณีเจ้าหน้าที่ของ

รัฐเพิกเฉยหรือร่วมมือกับขบวนการค้ามนุษย์เพื่อหวังเอาเงินสินบน ความร้ายแรงของการค้ามนุษย์ที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติติดอันดับ 2 ของโลก รองจากการค้ายาเสพติด ถือเป็นกรกระทำที่ผิดทั้งกฎหมายภายในและหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชน เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งภาพลักษณ์และผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ (ลาวัญญ์ ถนัดศิลป์กุล) ประเทศไทยได้หยิบยกปัญหาการค้ามนุษย์ให้เป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ ที่นำไปสู่การกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งในวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2557 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยกำหนดนโยบายให้การค้ามนุษย์เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558 : 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง เป็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ใน 6 ยุทธศาสตร์ชาติที่จะเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศด้านความมั่นคงในระยะเวลา 20 ปีจากนี้ไป โดยมีเป้าหมายที่จะ “บริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือเทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ โดยใช้กลไกการบริหารงานแบบบูรณาการ ทั้งส่วนราชการ เอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เป้าหมาย 5 ประการ ของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ได้แก่ 1) ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุข 2) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ 3) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหา 4) ประเทศไทยมีบทบาทเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และ 5) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของแนวความคิดการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงนั้น ได้แบ่งแผนย่อยจำนวน 5 แผนย่อยได้แก่ 1) การรักษาความสงบภายในประเทศ 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ 4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ และ 5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในแผนย่อยที่ 2 คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาและผลกระทบต่อความมั่นคง (ณัชชาภัทร อมรกุล, ปรัชญาณ์ นักพ่อน 2563 : 8)

ปัญหาการค้ามนุษย์นั้นมีพื้นฐานสำคัญมาจากปัญหาระดับปัจเจกบุคคลเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติระหว่างเพศชายและเพศหญิง ค่านิยมของความไม่เสมอภาคระหว่างผู้ชายและผู้หญิง การละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล การไม่เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ กระทบต่อการเมืองระหว่างประเทศ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีความซับซ้อนมากขึ้น มีผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดมากขึ้น และมีพื้นที่ในการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ เป็นปัญหาที่รัฐบาลแต่ละประเทศจำเป็นต้องให้ความสำคัญตระหนักและกำหนดเป็นนโยบายของประเทศมากขึ้น เพื่อให้การต่อต้านการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ตรงกันข้าม หากประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์กับนานาชาติย่อมได้รับผลกระทบด้านการค้า การลงทุน และสูญเสียภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของนานาชาติ เป็นปัญหาที่ผูกโยงกันเป็นระบบที่กระทบกับความมั่นคงของมนุษย์ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (เรืองฤทธิ์ ลือลา : 49-50) การเข้ามาของแรงงานข้ามชาตินั้นกลับถูกมองว่าก่อให้เกิดผลกระทบด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางสังคม ปัญหาทางสุขอนามัย ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง และผลกระทบต่อความมั่นคง เพราะหากมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทยจะจัดกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ จะทำให้การควบคุมดูแลเป็นไปได้ยาก

ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และการดำรงชีวิตของชาวไทยในทุกระดับ (วิทวัส ขุนหนู และประสพชัย พสุนนท์, 2558) จากสถานการณ์ในภาพรวมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การที่จะนำไปสู่แนวทางการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ประเด็นสำคัญที่ทำให้เครือข่ายการค้ามนุษย์สามารถดำเนินการได้ครบวงจรก็คือการที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ สมรู้ร่วมคิดรู้เห็นในการกระทำผิด โดยเฉพาะการตรวจตราคนเข้าเมืองตามแนวชายแดน (อรัทัย จุลสุวรรณ์รักษ์ 2550 : 29)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนั้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับ “รูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่างกลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์” ซึ่งอยู่ในเขตภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย มีแรงงานต่างด้าวเดินทางมาทำงานในพื้นที่เป็นจำนวนมาก การศึกษาครั้งนี้จะได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อให้เห็นถึงรูปแบบแรงงานข้ามชาติที่เหมาะสมในการป้องกันความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ได้องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ อันเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึก และการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ของจังหวัดอื่น ๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง กลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาการป้องกันการการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง กลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อสร้างรูปแบบการป้องกันการการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง กลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การได้มาซึ่งข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการลงพื้นที่ภาคสนาม (Field Work Research) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย ออกเป็น 3 ส่วน คือ ภาคราชการ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ประกอบด้วย เจ้าของกิจการ ผู้จัดการบริษัท นักการเมือง ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นักการเมืองท้องถิ่น และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับนำมาใช้ในกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่มีหลักเกณฑ์สำคัญในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 24 คน ประกอบด้วยสัมภาษณ์ ภาคราชการ ภาคเอกชน และนักการเมือง เพื่อการสำรวจหาคุณลักษณะที่ต้องการและจำเป็น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณลักษณะเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับการค้าแรงงานข้าม

ชาติกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลาง เพื่อให้ทราบถึงนัยของแนวความคิด และทรรศนะเกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลาง โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random) ส่วนการผู้ให้ข้อมูลด้านการสนทนากลุ่ม เฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) เพื่อพัฒนารูปแบบรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลาง จำนวน 10 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview form) ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อนำไปใช้ในการสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ การตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หลังจากสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ก่อนที่จะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน หลังจากนั้นนำผลการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) มีค่าทั้งฉบับ เท่ากับ 1 และนำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ ข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งแหล่งข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะแหล่งข้อมูลทางเว็บไซต์ที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ต เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับปฐมภูมิ (Primary Source Data) คือ ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการรายงานการศึกษาวิจัย และผลงานวิจัยประเภทต่าง ๆ เป็นต้น และระดับทุติยภูมิ (Secondary Source Data) คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content analysis) การจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้วิจัยได้ขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสอบถามเก็บข้อมูล โดยแบ่งการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

รอบที่ 1 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ 24 ท่าน โดยมีการตั้งคำถามแบบเปิดเกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง ซึ่งจะช่วยให้ได้ความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ

รอบที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง ที่พัฒนาขึ้น ด้วยการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ จำนวน 10 คน ซึ่งใช้วิธีการอภิปรายที่มีการควบคุมประเด็นการอภิปรายมีการเปิดเผยความคิดเห็น และใช้วิธีการสร้างฉันทามติที่ปราศจากการแสดงอารมณ์ของผู้ให้ข้อมูล เพื่อหาตัวชี้วัดของรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางประการสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมีขั้นตอนดังนี้ สัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 24 คน ประกอบด้วยภาคราชการ ภาคเอกชน และนักการเมือง เพื่อการสำรวจหาคุณลักษณะที่ต้องการและ

จำเป็น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณลักษณะเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับการค้าแรงงานข้ามชาติกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลาง มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้าแรงงานข้ามชาติ ความมั่นคงของชาติ เพื่อให้มีความเข้าใจในปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. คำถามสำหรับการสัมภาษณ์ มี 3 คำถามหลัก โดยยึดปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เป็นแนวทางในการสร้างคำถาม และนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา ได้คำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก 3 หัวข้อ สำคัญ ได้แก่

- 1) สภาพปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติเป็นอย่างไร
- 2) แนวทางการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติเป็นอย่างไร
- 3) รูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติเป็นอย่างไร

ระยะที่ 2

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบด้วยการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ จำนวน 10 คน จำนวน 1 ครั้ง เพื่อยืนยันรูปแบบที่พัฒนาขึ้น แล้วผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลที่เป็นเชิงคุณภาพได้เขียนอธิบายและบรรยายตามความเป็นจริง เพื่อตอบใจวิทยวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ เรียกว่าการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) ของสุภางค์ จันทวานิช (2550: 129-130) โดยตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราวิชาการ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากสถานการณ์ปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติ แนวทางการป้องกันการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติ ที่ปรากฏในข่าวสาร และรวบรวมข้อมูลจาก ระเบียบราชการหรือคำสั่ง และเอกสารจากหน่วยงานราชการ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลาง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยจะใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ เพื่อได้รูปแบบการป้องกันการการค้าแรงงานข้ามชาติ

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

ผลการศึกษาจากเอกสาร พบว่า ปัญหาเศรษฐกิจ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้าน จากนโยบายการเปิดประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ประกอบกับในประเทศยังมีความไม่สงบจากการปราบปรามชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย ประชาชนรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ว่างานส่งผลให้แรงงานหลังไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทยซึ่งมีภาวะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า โดยแรงงานข้ามชาติมี

ความต้องการที่จะมีงานทำ และความต้องการมีรายได้ที่มั่นคง เพื่อที่จะได้ส่งเงินกลับไปให้ พ่อ แม่ และญาติ ๆ ที่อยู่ในประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาของเศรษฐกิจ คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ประเทศไทยมีค่าแรงที่มากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ค่าตอบแทนและสวัสดิการต่อครอบครัว แรงงานต่างด้าวที่ประเทศไทยดีกว่า และแรงงานต่างด้าวมักค่าแรงถูก ต่างชาติไม่ได้มีการยอมรับหรือนำเข้าสินค้าจากประเทศที่มีการค้ามนุษย์ ปัญหาความยากจน คือ การว่างงานภายในประเทศ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ไม่มีเงินพอใช้จ่ายในครอบครัว มีความต้องการไปทำงานต่างถิ่นหรือต่างประเทศ การขาดความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ และการถูกกดค่าแรง ปัญหาความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ คือ ไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ลำบาก ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

2. แนวทางการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติ

ผลการศึกษาจากเอกสาร พบว่า การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวและกฎหมายว่าด้วยการนำคนต่างด้าว มาทำงานกับนายจ้างในประเทศ โดยออกเป็นพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ด้านการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว ปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงานต่างด้าวให้มีความสอดคล้องกับสังคมของประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป และข้อตกลงระหว่างประเทศในเชิงความร่วมมือ ด้านนโยบายและการจัดการภาครัฐ ควรมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง เช่น กฎหมายข้อจำกัดเรื่องอาชีพของคนต่างด้าว ควรลดขั้นตอนในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย โดยเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้สามารถ แจ้างความต้องการแรงงานต่างด้าวไปให้ทางการของประเทศนั้น ๆ ได้โดยตรง ไม่ต้องแจ้งผ่านกระทรวงแรงงานตามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ พบว่า นโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ สามารถป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติ คือ สามารถป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ได้ แรงงานมีใบอนุญาตถูก แรงงานมีการลงทะเบียนถูกต้อง เป็นการป้องกันปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมายได้ และแรงงานได้รับอิสรภาพในการทำงาน ไม่ถูกบังคับใช้แรงงาน นโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ด้านการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว คือ มีการจัดสรรที่อยู่ให้กับแรงงานต่างด้าวให้เป็นหลักแหล่ง มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ชัดเจนสำหรับแรงงานข้ามชาติ ควรจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติทุกคน มีการควบคุมแรงงานทุกคนให้อยู่ในกฎระเบียบข้อกฎหมาย และมีบทลงโทษที่ชัดเจน

3. การค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงทางการเมือง

ผลการศึกษาจากเอกสาร พบว่า ปัญหาด้านสังคม จากการศึกษาที่กลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในไทยมากขึ้นอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา อาทิ ปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติด ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ปัญหาการค้ามนุษย์ และปัญหาด้านการศึกษาซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ปัญหาการว่างงานและการทำงานต่ำกว่าระดับ เนื่องจากมีแรงงานอพยพเข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้อัตราตำแหน่งงานที่ว่างอยู่มีไม่เพียงพอ เมื่อเกิดการแข่งขันกันหางานทำจึงยอมรับค่าจ้างแรงงานต่างด้าวโดยการตัดราคาค่าแรงงานให้ต่ำลง ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างแรงงานอพยพที่เข้ามาอยู่ก่อนกับแรงงานอพยพที่สวัสดิการไม่ดี จึงมักก่อให้เกิดการประท้วงหยุดงานและเรียกร้องเพื่อให้ได้ค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและแหล่งชุมชนแออัด เป็นสาเหตุให้แรงงานอพยพบางส่วนต้องรวมกันอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ปัญหาแรงงานต่างด้าวจึงถือเป็นภัยรูปแบบ

หนึ่งต่อการปกครองประเทศ ปัญหาด้านเศรษฐกิจและงบประมาณรายจ่าย การเข้ามาของแรงงานต่างด้าว จะเป็นการเพิ่มผู้ใช้บริการสาธารณะต่าง ๆ ในประเทศ

การค้าแรงงานข้ามชาติกระทบต่อความมั่นคงทางการเมือง จากผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ พบว่า การค้าแรงงานข้ามชาติกระทบต่อความมั่นคงทางการเมือง ด้านความมั่นคงทางสังคม คือ ปัญหาทางสุขอนามัย ประเทศปลายทางต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายสวัสดิการสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เกิดการแพร่กระจายโรคที่แรงงานข้ามชาติอาจนำติดตัวมา ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาเสพติด ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คือ การจ้างงานนอกระบบ เกิดผลกระทบต่อการค้าขายส่งออกสินค้าของประเทศ อัตราค่าจ้างประเทศต้นทางต่ำลง ส่งผลให้แรงงานระดับล่างของประเทศต้นทางทำงานน้อยลง และเกิดแรงงานที่ไม่มีฝีมือเพิ่มมากขึ้น ด้านความมั่นคงทางการเมือง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐมักหาผลประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติ ทำให้เกิดปัญหาการสู้รบจนก่อให้เกิดสงครามกลางเมือง ความขัดแย้งกันเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแรงงานข้ามชาติ และก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยของชนชาติต่าง ๆ

4. รูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง กลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก BOS MODEL ดังนี้

1. B = Balance “สมดุล” คือ การทำให้สมดุลระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เช่น สมดุลระหว่างงานและส่วนตัว หรือ สมดุลระหว่างการใช้ชีวิตในหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้อยู่ในสถานการณ์ที่สมดุลและปรับปรุงความสมดุลให้ดีขึ้น จึงต้องเน้นการดำเนินการเพื่อสร้างสมดุล 3 ทาง คือ

“สร้างสมดุลทางสังคม” คือ การดำเนินการที่เป็นไปได้ เพื่อสร้างความสมดุลและแนวคิดร่วมกันในสังคม โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับความเหมาะสมของสังคม เพื่อให้ทุกคนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และได้รับสิ่งที่ต้องการอย่างเท่าเทียม

“สร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ” คือ การดำเนินการเพื่อสร้างความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความสมดุลระหว่างองค์กร บุคคล, และรัฐบาล ในการใช้และประสบการณ์ของสิ่งที่มีอยู่ เช่น ทรัพยากร, อุปกรณ์, และเงิน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของเศรษฐกิจ

“สร้างสมดุลทางการเมือง” คือ การดำเนินการเพื่อสร้างความสมดุลในด้านการเมือง ซึ่งจะประกอบด้วยการสร้างสมดุลระหว่างรัฐบาล ประชาชน และองค์กรภายในประเทศ โดยใช้กฎหมายและวิธีการที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเป็นธรรมและความสามัคคี รวมทั้งให้ประชาชนได้รับสิทธิและสิ่งที่ต้องการ และได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการปฏิบัติการ

2. O = Opportunity “โอกาส” คือ สิ่งที่สามารถใช้เป็นช่องทางหรือหนทางจะทำได้ อย่างหนึ่ง สิ่งที่ยากทำ หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับตัวเอง สภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จึงต้องเน้นการดำเนินการเพื่อสร้างโอกาส 3 ทาง คือ

“โอกาสทางสังคม” คือ ความสามารถและศักยภาพของคนในสังคมสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และสังคม โดยให้โอกาสในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างรายได้ การแบ่งปันประสบการณ์และความรู้ และให้สิทธิและความสามารถในการมีส่วนร่วมในสังคม โดยใช้วิธีที่เป็นธรรมและยุติธรรม

“โอกาสทางเศรษฐกิจ” คือ สิ่งที่สามารถใช้เป็นโอกาสในการสร้างรายได้ การลงทุน การพัฒนาธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพในเศรษฐกิจของประเทศ โดยความสามารถใน

การใช้เงิน ความรู้ และความสามารถในการประยุกต์นวัตกรรม เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

“โอกาสทางการเมือง” คือ สิ่งที่สามารถใช้เป็นโอกาสในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและนิยามความสำคัญในการตัดสินใจของรัฐบาล โดยมีโอกาสในการเข้าถึงการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการจัดการรัฐบาล และมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการรัฐบาล โดยความสามารถในการบริหารจัดการ ความรู้และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างโอกาสทางการเมือง

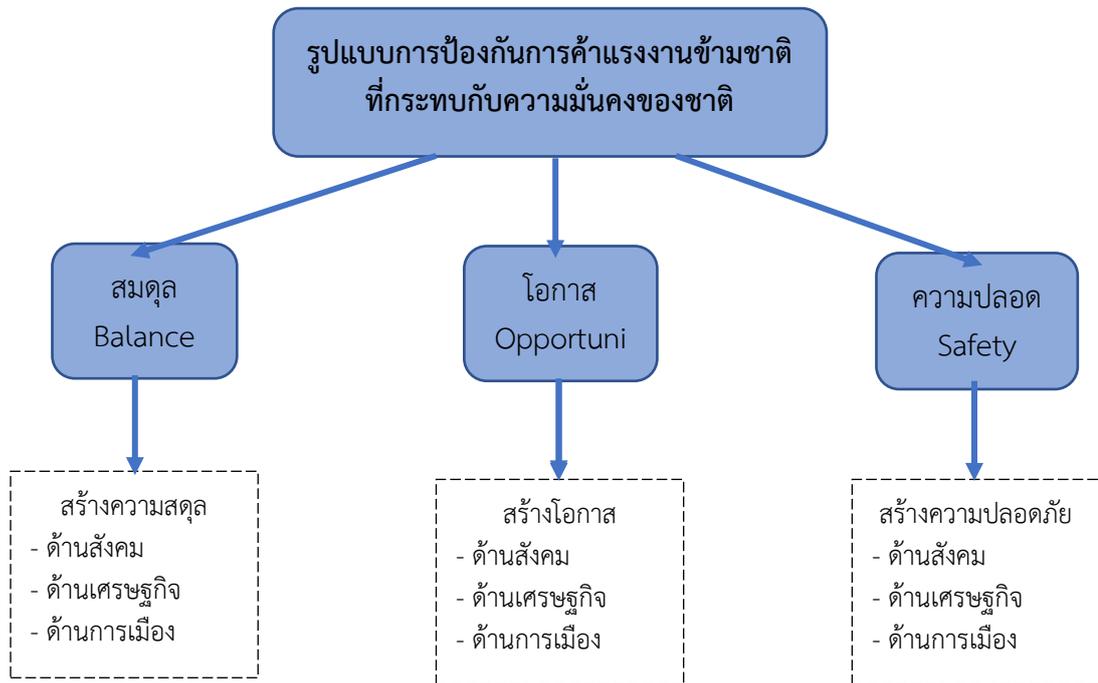
3. S = Safety “ความปลอดภัย” คือ การป้องกันความเสียหายหรือภัยพิบัติต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่า การป้องกันอันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งที่เราคำนึงเคยมีการคุ้มครองสิ่งที่สำคัญในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัยทางร่างกาย อาชีพ บ้าน การเดินทาง และอื่น ๆ จึงต้องเน้นการดำเนินการเพื่อสร้างความปลอดภัย 3 ทาง คือ

“ความปลอดภัยทางสังคม” คือ การให้ความปลอดภัยแก่สังคมในระดับที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อสังคม เช่น เศรษฐกิจที่ไม่มีสมดุล การปกครองที่ไม่เป็นธรรม และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

“ความปลอดภัยทางเศรษฐกิจ” คือ ความมั่นคงและความแน่นอนของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในเรื่องของการลงทุนและการเงิน ปลอดภัยทางเศรษฐกิจใช้เป็นตัวชี้วัดสำหรับประเมินความเสถียรภาพและความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจในระยะยาว ซึ่งมีผลต่อความมั่นใจของผู้ลงทุนและผู้ให้บริการ

“ความปลอดภัยทางการเมือง” คือ ความมั่นคงและความปลอดภัยของประชาชนในแง่ของการปกครอง การรักษาความสงบ และความเป็นธรรม การป้องกันการก่อการร้าย และการแสกข้อมูล รวมถึงการรักษาสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน และการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมตามกฎหมาย

สรุปได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ เมื่อนำเอาอักษรตัวแรกของแต่ละองค์ประกอบมารวมกันเข้าเป็นคำว่า BOS MODEL เป็นรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง กลุ่มจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ โดยได้มาจากผลการวิจัยในครั้งนี้

แผนภูมิ 1 รูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติ

จากผลการวิจัย พบว่า แรงงานข้ามชาติเกิดจากปัญหาของเศรษฐกิจ เนื่องจาก แรงงานต่างด้าวมีค่าแรงถูก การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ประเทศไทยมีค่าแรงที่มากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ต่างชาติไม่ได้มีการยอมรับหรือนำเข้าสินค้าจากประเทศที่มีการค้ามนุษย์ และค่าตอบแทนและสวัสดิการต่อครอบครัวแรงงานต่างด้าวที่ประเทศไทยดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมชัย รักวิจิตร (2521) เกี่ยวกับองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติ ความมั่นคงของชาติด้านเศรษฐกิจ คือ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ทำให้ประชาชนมีงานทำและยอมรับนับถือระบบเศรษฐกิจของประเทศ สามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจทั้งส่วนตัวและส่วนรวมให้สูงขึ้นได้ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำกันมากนัก ประเทศสามารถรักษาเสถียรภาพทางการผลิตการค้า การเงินและราคา มีระบบภาษีอากรที่เหมาะสมเป็นธรรม สามารถพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอิสระทางเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานการย้ายถิ่นแรงงานของต่างด้าว ของเฟื่องฟ้า ปัญญา (2547: 9-11) ซึ่งเกิดจากภาวะเศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้าน จากนโยบายการเปิดประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ประชาชนไม่มีที่ดินทำกิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ประชาชนว่างงานและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ที่มีความเจริญ อัตราค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น

ปัญหาทางการสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจาก ไม่มีความปลอดภัยในที่อยู่และทรัพย์สิน มีความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การก่ออาชญากรรม การถูกละเมิดสิทธิของแรงงานข้ามชาติเกิดจากนายจ้าง แรงงานข้ามชาติเมื่อเกิดความลำบากขัดสนจะนำไปสู่การก่ออาชญากรรม และค้ายาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ (2560) พบว่า ปัญหาภายในของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ปัญหาทางด้านการเมือง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาทางด้านสังคม และพื้นฐานของ

สังคมไทยที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่องทางและวิธีการลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองมีทั้งจุดผ่านแดนและช่องทางธรรมชาติมากมาย ได้แก่ แนวชายแดนไทยกัมพูชา ในพื้นที่ จ.จันทบุรี และจ.ตราด ที่มีพื้นที่ติดต่อกัน ทั้งทางบกและทางทะเล การเข้ามาดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหา อาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้เฝ้าระวังและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายทั้งปวง

ปัญหาทางกฎหมาย เนื่องจาก ปัญหาการไม่บังคับใช้มาตรการอย่างจริงจัง กฎหมายที่มี ขั้นตอนจดทะเบียนที่มีความยุ่งยาก ความไม่สอดคล้องกันระหว่างกฎหมายของประเทศต้นทางกับ กฎหมายของประเทศไทย การออกกฎหมายที่ไม่มีความสะดวกและมีค่าใช้จ่ายสูง และปัญหาการสกัดกั้น การลักลอบเข้าประเทศเพื่อทำงานอย่างผิดกฎหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของเฟื่องฟ้า ปัญญา (2547 : 9-11) อธิบายว่า มาตรการควบคุมการออกนอกประเทศ รัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีมาตรการและ การควบคุมที่ชัดเจนเข้มงวดในการจัดระเบียบการออกนอกประเทศของประชาชน ในส่วนของประชาชนที่ หลบหนีออกนอกประเทศก็ไม่ได้ได้รับความสนใจจากรัฐบาล โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อย เพราะรัฐบาลพม่าถือว่า พวกเขาทรยศต่อประเทศชาติ และถ่วงความเจริญก้าวหน้า กฎหมายและระเบียบว่าด้วยแรงงานระหว่าง ประเทศ เป็นสาเหตุของการค้าแรงงานข้ามชาติ เนื่องจากกฎหมายและระเบียบว่าด้วยแรงงานระหว่าง ประเทศ มีระเบียบค่อนข้างมาก จึงทำให้มีการลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย การลักลอบนำเข้าแรงงาน ข้ามชาติโดยมีเจ้าหน้าที่รัฐร่วมมือ กระบวนการ/ขั้นตอนที่มีความยุ่งยากในการจดทะเบียน อัตราโทษ แรงงานที่กระทำผิดความผิดต่ำ และค่าใช้จ่ายที่สูง/เอกสารหลักฐานจำนวนมาก จึงทำให้ลักลอบเข้ามาแบบ ผิดกฎหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริภัทร ลาภจิต และคณะ (2563 : 17) พบว่า การบังคับใช้ กฎหมายอย่างเข้มงวด ปรับปรุงบันทึกข้อตกลงด้วยการจ้างแรงงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ การคัดกรอง แรงงานข้ามชาติจากประเทศต้นทาง เครือข่ายการทำงานส่งเสริมความรูความเข้าใจ ผู้ประกอบการควร ศึกษากฎระเบียบขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติ การใช้เครือข่ายชุมชนเพื่อสอดส่องตรวจสอบสถาน ประกอบการที่มีการว่าจ้างแรงงานข้ามชาติ แรงงานข้ามชาติต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เรียนรู้และปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ การจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติ ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหาทาง ออกร่วมกัน มีความร่วมมือในระดับพื้นที่ชายแดนมากขึ้น

2. การป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

จากผลการวิจัย พบว่า นโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์ สามารถป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติ สามารถป้องกันปัญหาค้ามนุษย์ได้ แรงงานมีใบอนุญาตถูก แรงงานมีการลงทะเบียนถูกต้อง เป็นการป้องกันปัญหาการค้าแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมายได้ และแรงงานได้รับสิทธิสภาพในการทำงาน ไม่ถูกบังคับใช้แรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของอริยพร โพธิโส (2559 น. 141-142) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์” พบว่า “การค้า มนุษย์” หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งบุคคลด้วยวิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัวด้วยการฉ้อโกง ด้วยการ หลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบหรือด้วยการใช้สถานะความเสียงภัยจากการค้ามนุษย์โดยมิชอบหรือมี การให้ หรือรับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจ ควบคุมบุคคลอื่น เพื่อ ความมุ่งประสงค์ในการแสวงประโยชน์ นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไว้ใน มาตรา 6 ว่า “ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉลหลอกลวง

ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ (2) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

แนวทางการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติตามนโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ด้านการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว ควรมีการจัดสรรที่อยู่ให้กับแรงงานต่างด้าวให้เป็นหลักแหล่ง มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ชัดเจนสำหรับแรงงานข้ามชาติ ควรจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติทุกคน มีการควบคุมแรงงานทุกคนให้อยู่ในกฎระเบียบข้อกฎหมาย และมีบทลงโทษที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณัช สว่างแจ้ง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการค้ามนุษย์และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ปัญหาการค้ามนุษย์และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย รัฐบาลไทยได้แก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการตรากฎหมาย แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อให้ครอบคลุมปัญหาการค้ามนุษย์กับการจ้างงานแรงงานต่างด้าว และเพิ่มบทลงโทษเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด โดยเฉพาะในเรื่องแรงงานประมง ซึ่งมีความเสี่ยงและมีปัญหาสะท้อนเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในลำดับต้น ๆ และถูกยกให้เป็นวาระแห่งชาติ นอกเหนือจากการกำหนดอัตราโทษปรับที่รุนแรง หากรัฐบาลสามารถแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าวหลบหนีนายจ้าง แก้ไขปัญหาการขออนุญาตว่าจ้างคนต่างด้าวที่มีขั้นตอนยุ่งยาก กับควบคุมการเรียกเก็บค่าบริการจัดหาคนต่างด้าวของนายหน้าที่มีราคาสูงได้ โดยทำควบคู่กับกำหนดอัตราโทษปรับนายจ้างที่สมเหตุสมผลเหมาะสมและเป็นธรรม นายจ้างก็จะให้ความร่วมมือจดทะเบียนลูกจ้างต่างด้าวอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

3. การค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติ

จากผลการวิจัย พบว่า การค้าแรงงานข้ามชาติกระทบต่อความมั่นคงทางการเมือง ด้านความมั่นคงทางสังคม เนื่องจากมีปัญหาทางสุขอนามัย ประเทศปลายทางต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายสวัสดิการสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เกิดการแพร่กระจายโรคที่แรงงานข้ามชาติอาจนำติดตัวมา ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาหายสาบสูญ สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัส อึ้งศรีวงษ์ และคณะ พบว่าการเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยร่วมกันของแรงงานต่างด้าวหลายชาติในประเทศไทยเป็นเวลานานอาจก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยของคนชาติต่าง ๆ การฉกชิงวีซ่า หรือการก่ออาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาหายสาบสูญ

ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการจ้างงานนอกระบบ เกิดผลกระทบต่อการค้าขายส่งออกสินค้าของประเทศ อัตราค่าจ้างประเทศต้นทางต่ำลง ส่งผลให้แรงงานระดับล่างของประเทศต้นทางทำงานน้อยลง และเกิดแรงงานที่ไม่มีฝีมือเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของพิทักษ์พงศ์ กางการ (2560) ได้กล่าวถึงแรงงานข้ามชาติก่อให้เกิดผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เช่น ทำให้แรงงานไทยระดับล่างมีโอกาสทำงานน้อยลง และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยทำให้โครงสร้างของตลาดแรงงานบิดเบือนเนื่องจากผู้ประกอบการยังคงเปิดโรงงานที่เน้นการใช้แรงงานเข้มข้นแม้จะรู้ว่าไม่มีแรงงานระดับล่างเพียงพอ เพื่ออาศัยความได้เปรียบด้านต้นทุนค่าแรงที่ต่ำและสามารถส่งออกไปแข่งขันในเวทีการค้าโลกได้ สำหรับตลาดแรงงานระดับล่างในบางสาขาอาชีพ

ด้านความมั่นคงทางการเมือง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมักหาผลประโยชน์จากแรงงานข้ามชาติ เกิดปัญหาการสู้รบจนก่อให้เกิดสงครามกลางเมือง มีความขัดแย้งกันเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแรงงานข้ามชาติ และก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยของชนชาติต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ. (2560, น. 3) ได้ทำการวิจัย

เรื่อง “ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันปัญหาแรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นเนื่องจากขาดมาตรการหรือระบบในการควบคุม แรงงานต่างด้าวที่ตีพ้อ ที่ผ่านมาเป็น การแก้ไขปัญหาลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอ้างถึงความต้องการ แรงงานในภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการผ่อนปรน การปฏิบัติ ระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ที่รับผิดชอบ และผู้ประกอบการ ทำให้มีการปล่อยปละละเลย มีมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และเมื่อแรงงานผิดกฎหมายเข้าสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดการรวมกลุ่มเป็นจำนวนมาก ตามแหล่งอุตสาหกรรม หรือในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการจ้างงาน และขาดการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึง เกิดเป็นแหล่งซ่องสุมและผู้กระทำความผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การมั่วสุมในการกระทำความผิด กฎหมาย ทั้งในเรื่อง ยาเสพติด การค้าประเวณีการค้ามนุษย์ แหล่งอบายมุขในพื้นที่ กลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ภาครัฐควรนำไปเป็นแนวทางการบริหารงานในการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติ เนื่องจากหากไม่มีแนวทางการควบคุมแรงงานข้ามชาติอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวอาจทำให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงของประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การนำรูปแบบการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติที่กระทบกับความมั่นคงของชาติ ไปทดลองใช้รูปแบบเพื่อการแก้ปัญหาค้าแรงงานข้ามชาติ
- 2) ควรมีการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการป้องกันการค้าแรงงานข้ามชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา อาชวนิจกุล, พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. (2548). **คำถามและข้อท้าทายต่อนโยบายรัฐไทยในการจัดการปัญหาสิทธิสถานะและสิทธิของแรงงานข้ามชาติ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอ็ดมันเพรสโปรดักส์.
- จันทนา ห่านรุ่งชโรทร. 2542. การปรับตัวของแรงงานต่างชาติ: ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานในจังหวัดสมุทรสาคร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัชชาภัทร อมรกุล, ปรีชญาณ์ นักพ็อน (2563). การติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ: ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง กรณีศึกษา กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์. **รายงานการวิจัย** กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- เดโช แชน้ำแก้ว พระสุธีรัตนบัณฑิต ปารีชาติ วลัยเสถียร. (2562). **แรงงานข้ามชาติ : คุณภาพชีวิตและการสร้างคุณค่าบนประสบการณ์ ณ ถิ่นปลายทาง กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช**. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์**. 6(6-1).
- นคร วังพิบูล, (2561). การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย (ด้านการป้องกัน) ประจำปี 2559 และ 2560 การจัดทำโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามแรงงานบังคับ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน.

- นภาพร ภมร และพัชรี ต้นติวิภาวิน, (2563). การบริหารแรงงานจากประเทศพม่าของผู้ประกอบการคน
ไทยในจังหวัดสมุทรสาคร. **วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์**. ปีที่6
ฉบับที่1 มกราคม-มิถุนายน 2563.
- พิทักษ์พงศ์ กางการ. (2560). ผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ
สังคม และการเมือง: กรณีศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. **วารสารราชพฤกษ์**. 15(3), 55-62
- เฟื่องฟ้า ปัญญา (2547). **การจ้างแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลและกิจการต่อเนื่องใน จังหวัด
สมุทรสาคร**, กรุงเทพมหานคร: กรมการจัดหางาน.
- เรืองฤทธิ์ ลือลา. เอกสารการสอนประจำชุดวิชา 82427 การพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก. หน่วยที่ 12 การ
ต่อต้านการค้ามนุษย์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมชัย รักรัตน. (2521). ดร.สมชัยตอบคำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. จัดพิมพ์โดย
โครงการทำหนังสือเพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงในสังคมไทย.
- สมชัย รักรัตน. (2521). **ตอบคำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ**. กรุงเทพมหานคร : พัทธกิจประชา.
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). **การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ :
วาระแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2543). **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ**. : สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ (นาวาเอก). (2560). ปัญหาหลบหนีเข้าเมือง กับภัยคุกคามความมั่นคง (ศึกษา
เฉพาะกรณี จ.จันทบุรีและ จ. ตราด) . **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยกองทัพบก.
- อรทัย จุลสุวรรณ รักรัตน. (2550). **การค้ามนุษย์ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อริยพร โพธิใส. (2559). **มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์**. **รายงานการวิจัย**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สิริรัฐ สุกันธา. (2557). **การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศ
ไทย**. สืบค้น 16 ตุลาคม 2564. จาก [https://www.econ.cmu.ac.th/econmag/
journals/issue18-3_3.paf](https://www.econ.cmu.ac.th/econmag/journals/issue18-3_3.paf)